

ધોરણ : ૩

ગુજરાતી

પાઠ-૧૦ ચાલો સૌને રમત મુખારક

ભાગ - ૧

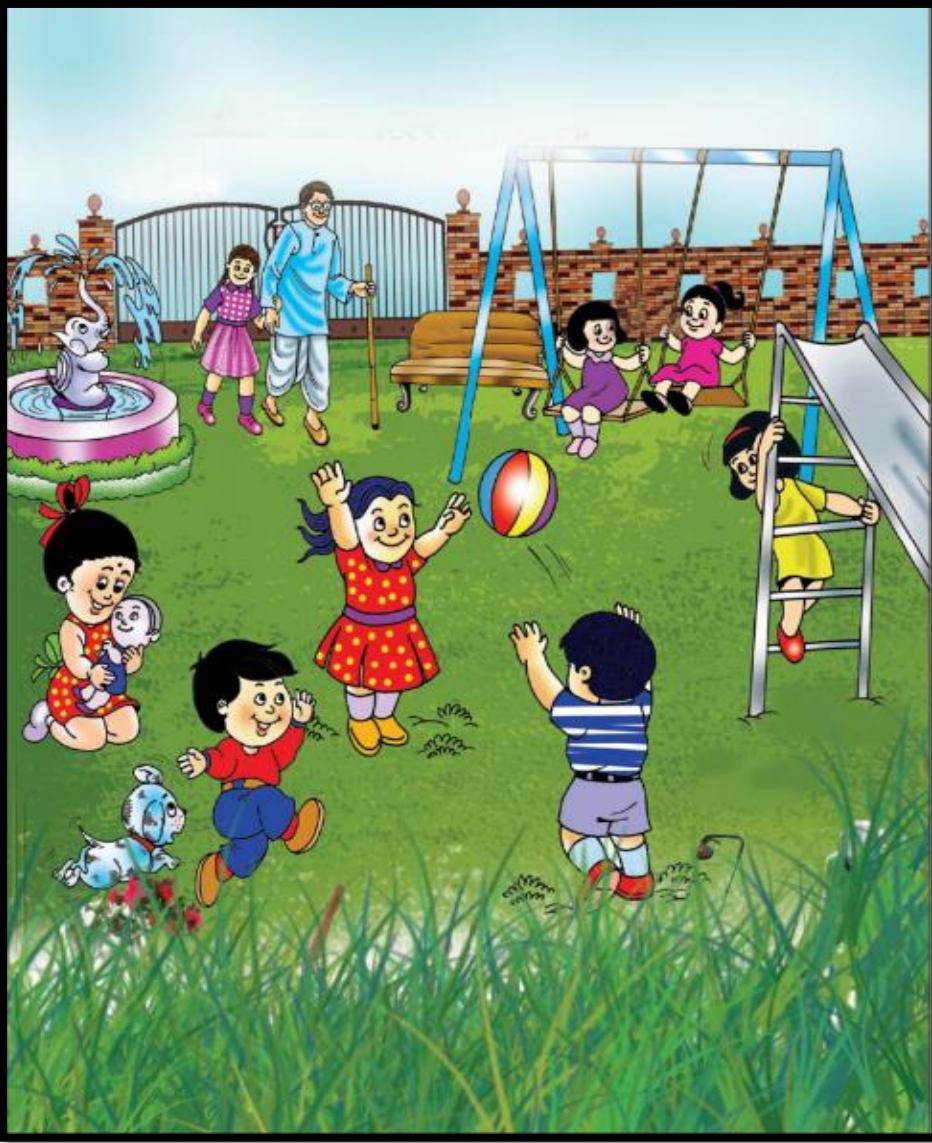
❖ ચાલો, ગાઈએ ગીતડું :

રમશું રમશું રેલમછેલ
હળશું મળશું કરશું ગેલ
ખડખડ હસવું ઘેલમઘેલ
રમશું રમશું રેલમછેલ
ભલો શિયાળો, ટાઠ મજાની

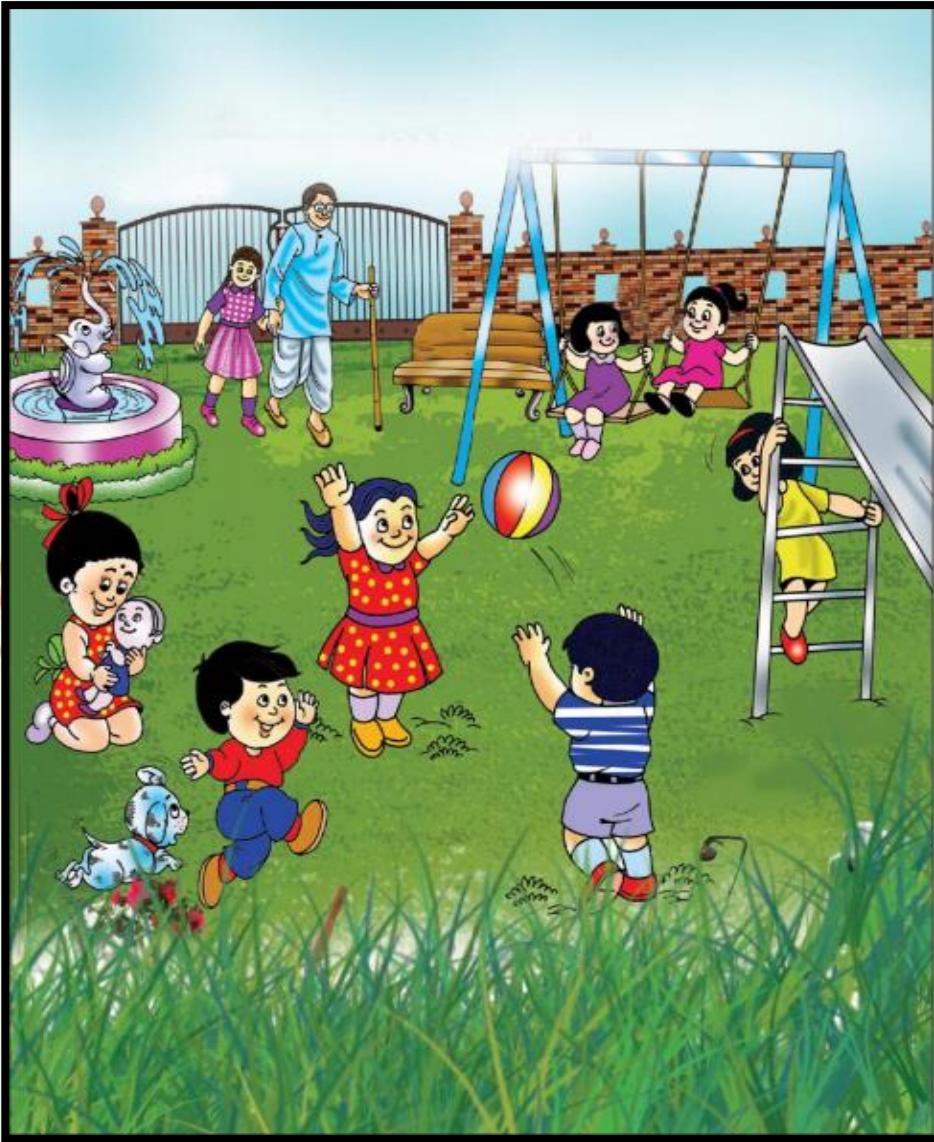
ભલો ઊનાળો, લૂચ મજાની
વરસાદે વાણ્ટ મજાની,
બારે માસ મજાની ગમત
ધિંગામસ્તી ઠેલમઠેલ
રમશું રમશું રેલમહેલ

હરિકૃષ્ણ પાઠક

❖ ચિત્ર જુઓ, જવાબ લખો :

- (૧) આ ચિત્ર ક્યાંનું હોય એવું લાગે છે?
- આ ચિત્ર બગીચાનું હોય એવું લાગે છે.
- (૨) ચિત્રમાં કુલ કેટલાં બાળકો છે?
- ચિત્રમાં કુલ આठ બાળકો છે.
- (૩) ચિત્રમાં બાળકો શું કરી રહ્યાં છે?
- ચિત્રમાં બાળકો રમી રહ્યાં છે.

(૪) બાળકો કઈ કઈ રમતો રમી રહ્યાં છે?

➢ બાળકો હીંચકા ખાવાની, લપસણી ખાવાની, દોડ રમવાની, ગલૂડિયા સાથે દોડવાની અને રમકડાં સાથે રમવાની રમતો રમી રહ્યાં છે.

(૫) આમાંથી કઈ રમત તમને સૌથી વધુ ગમે છે?

➢ આમાંથી મને હીંચકા ખાવાની રમત સૌથી વધુ ગમે છે.

(૫) એ રમત કેવી રીતે રમાય?

➢ એ રમત હીંચકા પર બેસીને રમાય.

(૬) છેલ્લે આ રમત તમે ક્યારે રમ્યાં હતાં?

➢ છેલ્લે આ રમત હું ગઈકાલે રમી હતી.

(૭) તમે ક્યાં ક્યાં રમો છો?

➢ હું નિશાળમાં, ઘરમાં, શેરીમાં, બગીચામાં રમું.

(૮) તમે એકસાથે કેટલી દોરડાફૂદ લગાવી શકો?

➢ હું એકસાથે વીસ દોરડાફૂદ લગાવી શકું.

❖ ચાલો રમીએ :

- શું જોઈશે? : કચ્છુકા/પાંચીકા/કંકરા/પારા
- સંખ્યા : બેથી ચાર બાળકો
- તૈયારી : રમનારે સામાસામા પગ લાંબા-પહોળા કરીને
બેસવું. એક જણે દાવ લેવો. એક જ હાથે પાંચીકાં
ઉછાળવાના અને લેવાના છે.

આ પ્રમાણે બોલતાં બોલતાં કંકરા/પાંચીકા/કયૂકા/પારા/ઉણવાં.

૧. રમત-૧ : આવ રે છાબડી ત્રણ વિદ્યાર્થીઓ

જમીન પર પાંચ પાંચીકા મૂકી હો, પછી એક પાંચીકો હથેળીમાં લઈ
૧૫ થી ૩૦ સેમી જેટલો ઊંચે ઉણાયો.

તે નીચે પડે તે પહેલાં બંને હથેળીઓ એક સાથે ઊંઘી ભેગી
કરી જીલી લો. ત્યારબાદ બે પાંચીકા લઈ ઉછાળી આ રીતે
અલી લો. આ પ્રમાણે ત્રણ, ચાર અને છેલ્લે પાંચેય લઈને
ઉછાળી જીલી લો. પાંચેય વારામાં કુલ કેટલાં પાંચીકા ઊંઘી
હથેળી પર જીલ્યા તેટલી તાળીઓ બાકીના બંને પાડીને
શાબાશી આપશો. આ પ્રમાણે ત્રણેય વિદ્યાર્થીઓ વારાકરતી
રમો.

૨. આ પ્રમાણે બોલતાં-બોલતાં કંકરા/પાંચીકા/કચૂકા/પારા ઉછાળવા :

ગાગર ગઢ્યો

મારા હાથમાં છઢ્યો

ગાગર ગઢ્યો

મારા હાથમાં છઢ્યો

જમીન પર મૂકેલા પાંચમાંથી એક પાંચીકો ઉઠાવો. તેને
તમારા એક હાથ જેટલો ઊંચો હવામાં ઉછાળો. તે હવામાં હોય તે
દરમિયાન જમીન પરનાં ચાર પાંચીકા એ જ હાથમાં લઈ લો.

ઉછાળેલા પાંચીકાને હાથમાં રાખેલા પાંચીકાઓ સાથે ઝીલી લો.
હવે તમારા હાથમાં પાંચ પાંચીકા થઈ ગયા? આ પાંચીકા જમીન
પર મૂકી ફરીથી દાવ લો. જો ઉછાળેલો પાંચીકો ઝીલી ન શકાય
તો બીજામિત્રને દાવ આપો.

- જે સૌથી વધુ વખત નીચે પાડ્યા વિના આ રીતે પાંચીકો
ઉછાળે તેને ત્રણ-તાળી-ત્રણવાર પાડીને શાબાશી આપો.

3. તલ તલ તાતા :

હવે આ પ્રમાણે બોલતાં બોલતાં કંકરા પાંચીકા/કયૂકા/પારા ઉછાળવાં.

તલ તલ તાતા

મારા હાથમાં સમાતા

- પાંચીકા જમીન પર મૂકો.
- તેમાંથી આ પ્રમાણે બોલતાં બોલતાં એક પાંચીકો ઉછાળો.

તલ તલ તાતા

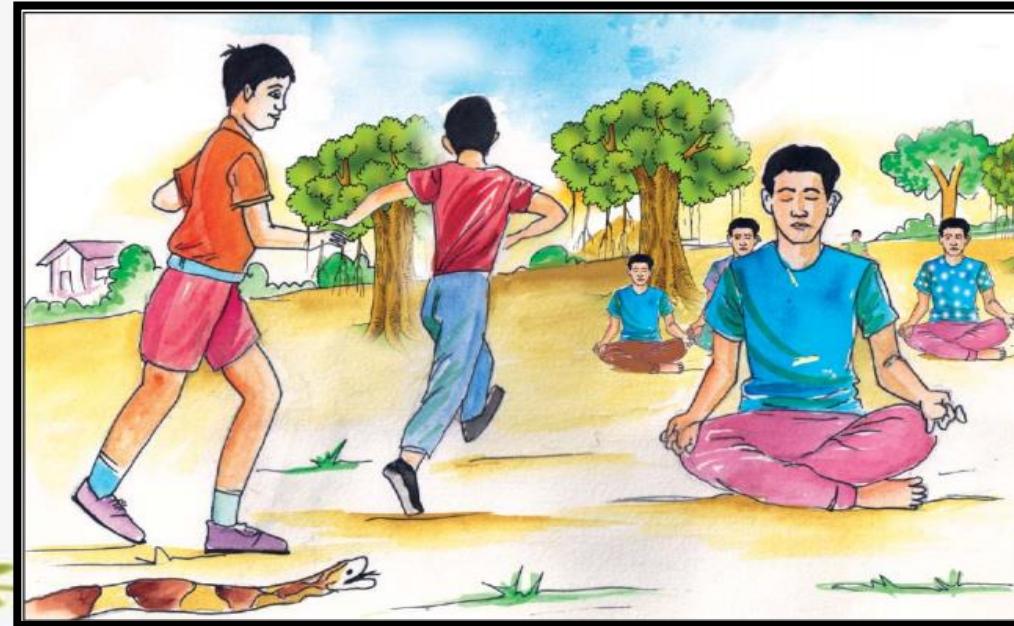
મારા હાથમાં સમાતા

- આ પાંચીકો અધ્યર હોય ત્યારે નીચેથી એક પાંચીકો હાથમાં લો.
- ઉછળેલાં પાંચીકાને તે હાથે જ ઝીલો.
- બંને પાંચીકા હાથમાં રાખીને ત્રીજો પાંચીકો ઉછળો.
- એક પાંચીકો હાથમાં હોય અને ઉછળેલો પાંચીકો ઝીલાય તો એક વાર “વાહ ભાઈ વાહ” બોલી શાબાશી આપો. બે પાંચીકા હાથમાં હોય અને ઉછળેલો પાંચીકો જે ઝીલી શકે તને ‘વાહ વાહ ભાઈ વાહ વાહ’ એમ બે વાર બોલી શાબાશી આપો.

- ત્રણ પાંચીકા હાથમાં હોય અને ઉછળેલો પાંચીકો ઝીલાય તેને
“વાહ વાહ વાહ ભાઈ વાહ વાહ વાહ” બોલી શાબાશી આપો.
- ચારે પાંચીકા હાથમાં હોય અને ઉછળેલો પાંચીકો જે ઝીલી શકે
તેને તાણી પાડતાં પાડતાં
“વાહ વાહ વાહ વાહ ભાઈ વાહ વાહ વાહ વાહ” બોલી શાબાશી
આપો.

❖ વાંચો :

બિલે નામનો એક છોકરો. એ એટલો બધો તોફાની કે એનાં તોફાનથી એનાં માબાપ તો તોબા પોકારી ઉઠે. તમારી જેમ જ એ પણ બહુ રમતિયાળ હતો. ભાઈબંધો સાથે એ ચોરસિપાઈની રમત ખૂબ રમતો. કહેવાય છે કે એને કિકેટની રમત પણ બહુ ગમતી.

બિલેને પશુપંખી પણ એટલાં જ ગમે. એ તો એના મકાન
પાછળની વાડીમાં બેઠો-બેઠો મોર, કબૂતર, કાકાકૈયા ને ચકલી
સાથે વાતો કરે! વાંદરા, બકરાં, ગાય અને ઘોડા સાથે દોડાદોડી
કરે! એકવાર કોઈકે એને પૂછ્યું : ‘બિલુ, મોટો થઈને શું
બનવાનો?’ બિલે કહે : “હું તો ઘોડાનો રહેવાળ બનીશ.”

બિલે તોકાન-મસ્તી તો કરતો જ પણ સાથે- સાથે

કસરત પણ ખૂબ કરતો. મુક્કાબાજુ એની ગમતી કસરત

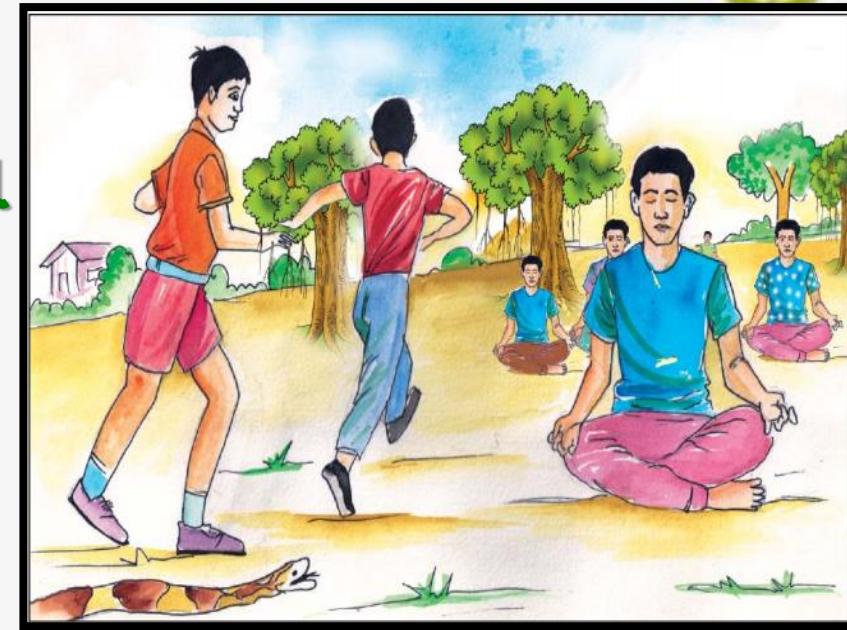
હતી. આપણો આ બિલે ભજનો ગાવામાં તો ઘણીવાર એવો

ખોવાઈ જાય કે એની આજુબાજુ કોણ છે ને પોતે ક્યાં છે એ

પણ ભૂલી જાય.

એ તો બધી જ બાબતોમાં હોશિયાર. તે નવીનવી રમતો પણ
બનાવતો અને તેના દોસ્તોને રમાડે. એકવાર તેણે મિત્રોને નવી રમત
શીખવાડી. તેણે કહ્યું, ‘બધા આંખો બંધ કરીને બેસી જાઓ.’ જોઈ કર્યું જ
બોલશે નહીં. જોઈએ કોણા સૌથી વધુ વાર સુધી આ રીતે બેસી શકે છે!
બધા તો બેસી ગયા. થોડી જ વારમાં કેટલાકે એક આંખ ખોલીને પાછી બંધ
કરી દીધી. કેટલાકે આંખો પર બે હાથ મૂકી આંગળીઓની વચ્ચેથી
બધાને જોઈ લીધા. કેટલાકે તો વળી ઉધરસ ખાધી. બેને છીંક આવી. ત્રણ
જણને ખંજવાળ આવી.

એમ કરતાં કરતાં કેટલાક મિત્રો ખસી ગયા
અને રમતમાંથી નીકળી ગયા. પણ બિલે ફીલો પડે
એવો ન હતો. એની રમત તો ચાલી જ રહી હતી. એ
તો બિલકુલ મૂર્તિની જેમ આંખો બંધ કરીને સ્થિર
બેઠો. એટલામાં મંદિરમાં સાપ આવ્યો. મિત્રોએ તેના
નામની બૂમો પાડી પણ બિલે તો પોતાની રમતમાં
તલ્લીન થઈ ગયો હતો. ‘સાપ, સાપ’ કરતાં
ગલરાયેલા દોસ્તોએ ખૂબ બૂમો પાડી. પણ બિલેએ
રમત ન છોડી. તે તો પોતાની રમતમાં સ્થિર રહ્યો.
સાપ એની સામેશી પસાર થઈ ગયો.

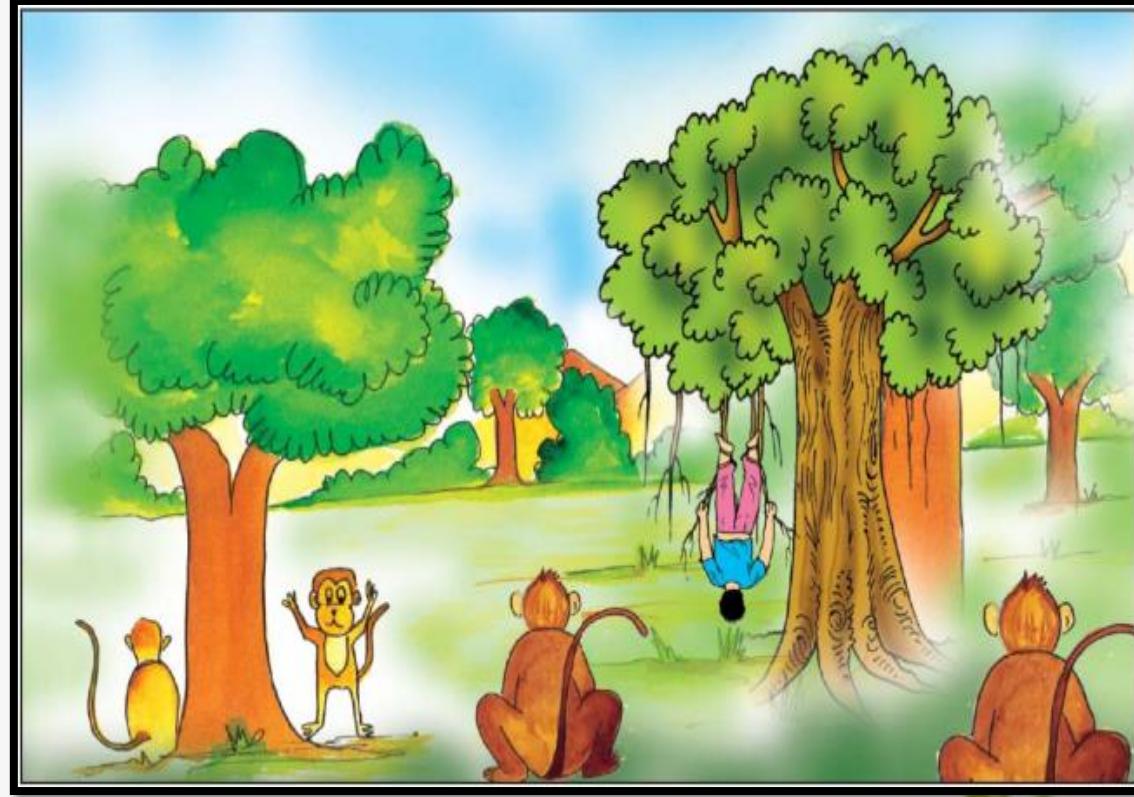
શોડીવાર પછી બિલેએ આંખો ઘોલી, મિત્રો એને પૂછવા લાગ્યા :

‘બિલે, તને અમારી બૂમો જ ન સંભળાઈ? અહીં કેટલો મોટો સાપ આવ્યો

હતો!’ બિલેએ કહ્યું : “પણ હું તો મારી રમતમાં મિશાગૂલ હતો.”

બિલે કશાથી ડરે જ નહીં, તે તોકાની તો હતો જ સાથે-સાથે નીડર
પણ એવો જ.

બિલેને વડવાઈના હીંચકા બહુ
ગમે. એ તો રોજ બપોરે હીંચકા ખાવા
જાય. હીંચકા ખાવાની એની રીત પણ
સાવ જુદી જ, નજીકની વાડીમાં એક
વડલો હતો. બિલે આ વડલા પર ચઢે.
એની ડાળી પર પગ ભરાવે અને પછી
પોતે શરીર નીચે લટકાવીને હીંચકા ખાય,
જણે કોઈ લંગૂર વડવાગોળ ન હોય! એને
પડવાની તો જરાયે બીક ન લાગે.

એને આમ લટકતો જોઈને એક વડીલને બીક લાગી. છોકરો કદાચ
પડી જશે. એમણે કહ્યું, ‘બિલે! આમ ઊંધા લટકીને હીંયકા ન ખવાય. કદાચ
વાગી બેસશે, વડીલની રિખામણ બિલેના ગળે ન ઉતરી એટલે એમણે કહ્યું :
“અરે, આ આડ પર તો બ્રહ્મરાક્ષસ નામનું ભૂત રહે છે. એ આવી જશે.” બિલે
ખડખડાટ હસી પડ્યો. એણે કહ્યું : ભૂત આવશે તો હું એને પણ મારા લેગો
હીંયકા ખવડાવીશ! વડીલ તો આંખો ફાડીને એને જોઈ જ રહ્યા. આપણો
બિલે તો વડલાની ડાળે ટાંટિયા લટકાવીને મોજથી હીંયકતો રહ્યો.

આ બિલેનું સાચું નામ હતું નરેન્દ્ર. આપણે સહુ તેમને સ્વામી
વિવેકાનંદ તરીકે ઓળખીએ છીએ.

❖ વાતચીત :

1. આ વાર્તામાંથી બિલેની કઈ રમત તમને સૌથી વધુ ગમી?
- આ વાર્તામાંથી બિલેની હીંયકા ખાવાની રમત મને સૌથી વધુ ગમી.
2. તમારું બીજું નામ શું છે? ઘરમાં તમને કયા નામથી બોલાવે છે?
- મારું બીજું નામ 'લોમું' છે. ઘરમાં બધા મને 'લોમુ'ના નામથી બોલાવે છે.

3. ઘરે તમે એકલા એકલા રમો છો કે કોઈની સાથે?

➤ ઘરે હું મારા પાડોશમાં રહેતી તજલ સાથે રમું છું.

4. તમને કઈ રમત રમવાનું ખૂબ ગમે છે?

➤ મને 'ચોર-સિપાહી' રમત રમવાનું ખૂબ ગમે છ.

પ. તમે કેવા-કેવાં તોફાન કરો છો?

➤ હું અનેક પ્રકારનાં તોફાન કરું છું. પાણીનો ખાલો ફોળી નાખું, દાદાનાં ચશ્માં સંતાડી દઉં, ઝાંપા પર ચડી તેને હલાવી નાખું, કોઈ વાર મોબાઇલ છુદ્ધે ફેંકું, કપડાં પહેરતી વખતે, વાળ ઓળાવતી વખતે મુમ્મીને બરાબર પજવું; સ્કૂટર પર આંટા મારવાની જુદ કરું વગેરે.

૬. તમને મન ફાવે તે કરવાનું કહેવામાં આવે તો તમે શું-શું કરો?

➤ મને મન ફાવે તે કરવાનું કહેવામાં આવે તો હું ટીવી પર કાર્ટ્ન જોયા કરું, બહેનપણીઓ સાથે રમ્યા કરું.

૭. તમને વડીલો કઈ-કઈ શિખામણ આપે છે?

➤ મને વડીલો નીચે પ્રમાણેની શિખામણ આપે છે:

■ વહેલી ઉઠ. ભણવા બેસ. મોબાઇલ મૂકી દ. આખો દિવસ ટીવી ના જો. નિશાળનું ઘરકામ કર. ઈજા થાય તેવી રમત ના રમ.

૮. તમારા ગમતા ઘેલાડીનું નામ કહો.

➤ મને ગમતા ઘેલાડીનું નામ વિરાટ કોહલી છે.

૯. તમને કઈ જગ્યાએ હીંચકા ખાવાનું ગમે છે?

➤ મને બગીચામાં હીંચકા ખાવાનું ગમે છે.

૧૦. તમને શાની બીક લાગે છે? ક્યારથી?

➤ એકવાર હું એકલી આવતી હતી ત્યારે કૃતકું મારી
પાણ દોડયું હતું અને ભસ્યું હતું. ત્યારથી મને
કૃતરાની બીક લાગે છે.

Thanks

For watching